

[https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-6\(13\)-166-178](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-6(13)-166-178)

Тетяна Дука

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології та педагогіки розвитку дитини, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-8186-3769>*

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ, МЕТОДІВ ТА ТЕХНОЛОГІЙ В РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Анотація. У статті розкривається сутність інновацій у сучасній дошкільній освіті; розглянуто види сучасних технологій, здійснено їх опис, розкрито способи реалізації на практиці роботи закладу дошкільної освіти, а також визначено очікуваний результат використання цих технологій.

Встановлено, що впровадження нових технологій в освітній процес закладів дошкільної освіти сприяє більш ефективному вихованню дитини, яка прагне творчо підходити до вирішення різних життєвих ситуацій та хоче отримувати нові знання про навколишній світ. З'ясовано, що використання таких технологій, безумовно, впливає на формування позитивної мотивації до подальшого навчання.

Сучасний етап розвитку дошкільної освіти потребує змін у взаємодії дорослих із дітьми. узагальнено, що головне сучасної освіти – не просто передати будь-які знання, а розвинути пізнавальний інтерес у дітей та здійснити наступність дошкільної та початкової ланок освіти через сучасні педагогічні технології.

Будь-яке нововведення є створення і подальше використання нового компонента, унаслідок чого відбуваються якісні зміни середовища. Технологія ж є сукупністю різних прийомів, що застосовуються у тій чи іншій справі, ремеслі чи мистецтві. Для цього в нашому дитячому садку ми застосовуємо відмінні від інших дошкільних закладів цікаві моделі з виховання та інтелектуального розвитку малюків, основною метою яких є модернізація освітнього процесу.

Ключові слова: технологія, інновація, інноваційні педагогічні технології, інноваційна діяльність педагога, сутність інновацій у дошкільній освіті, діти дошкільного віку.

Duka Tetiana

*Candidate of Pedagogical Sciences, associate professor, Senior Lecturer at the Department of Psychology and Pedagogy of Child Development, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-8186-3769>*

USE OF INNOVATIVE FORMS, METHODS AND TECHNOLOGIES IN WORKING WITH PRESCHOOL CHILDREN

Abstract. The article reveals the essence of innovations in modern preschool education; the types of modern technologies are considered, their description is made, the ways of realization in practice of work of preschool educational institution are revealed, and also the expected result of use of these technologies is defined.

It is established that the introduction of new technologies in the educational process of preschool institutions contributes to a more effective upbringing of a child who seeks to be creative in solving various life situations and wants to gain new knowledge about the world around him. It was found that the use of such technologies, of course, affects the formation of positive motivation for further learning.

The current stage of development of preschool education requires changes in the interaction of adults with children. It is generalized that the main thing of modern education is not just to transfer any knowledge, but to develop cognitive interest in children and to carry out the continuity of preschool and primary education through modern pedagogical technologies.

Any innovation is the creation and further use of a new component, resulting in qualitative changes in the environment. Technology is a set of different techniques used in a particular business, craft or art. To do this, in our kindergarten, we use different from other preschools interesting models for the education and intellectual development of children, the main purpose of which is to modernize the educational process.

Keywords: technology, innovation, innovative pedagogical technologies, innovative activity of the teacher, essence of innovations in preschool education, children of preschool age.

Постановка проблеми. Сучасні діти зовсім не схожі на попередні покоління. Такі зміни, пов'язані з глобальним охопленням усіх сфер життя інформаційними технологіями, а зараз, на превеликий жаль, негативними бурхливими подіями, свідками яких стають діти.

Науковці відзначили деякі особливості перебігу психічних процесів сучасних дітей. Зокрема, вони запам'ятовують не саму інформацію, а шлях до неї. Науковці помітили негативні зміни в розвитку уваги – середня тривалість її концентрації значно зменшилася. Вчені радять педагогам і батькам організувати для дітей дошкільного віку можливість активно пізнавати довкілля – спостерігати, порівнювати, встановлювати предметні зв'язки тощо.

Дорослим необхідно говорити коротко, завдання слід формулювати чітко і коротко. Малювати, тому що діти краще сприймають образи, аніж слова.

Інструкції у формі зображення чи відео вони зрозуміють ліпше, аніж словесні пояснення. Похвала для таких дітей не мотивація, але обов'язкова умова подальшої діяльності. Не забирати гаджети, ліпше використовувати їхні можливості для навчання та розвитку.

Тому сучасна дошкільна освіта повинна гнучко реагувати на сучасні соціокультурні запити, збагачувати знання дитини необхідною якісною інформацією, допомагати їй реалізувати свій природний потенціал, орієнтуватися у загальнолюдських і національних цінностях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Здійснений аналіз сучасних наукових джерел засвідчує, що в цьому аспекті чималий внесок зроблено вітчизняними науковцями в галузі дошкільної освіти (Г. Беленькою, О. Богініч, Н. Гавриш, І. Дичківська, О. Кононко, К. Крутій, Н. Лисенко, М. Машовець, Т. Поніманською, Л. Фесюкова, М. Єфименко та ін.

Проблема якості використання інноваційних технологій в освітньому процесі на часі, тому що нинішня ситуація в країні активізувала інтерес до ІТ технологій та використання інтернет-ресурсів в освітньому процесі, разом з тим, зростають вимоги до підготовки майбутніх педагогів та реальним рівнем їхньої професійної компетентності, відповідно сучасним соціальним запитам. Специфічними особливостями інноваційного навчання є його відкритість, налаштованість на конструктивні дії в нових життєвих ситуаціях.

Мета статті: обґрунтувати необхідність використання інноваційних форм, методів та технологій в роботі з дітьми дошкільного віку.

Виклад основного матеріалу. Нині постало питання оновлення змісту дошкільної освіти, тому й своєчасним було оновлення Базового компонента дошкільної освіти як Державного стандарту, що визначає вимоги до рівня розвиненості, освіченості та вихованості дитини 6 (7) років як сумарний показник набутих компетенцій випускником дошкільного навчального закладу перед вступом його до школи. Зміст Базового компонента побудовано відповідно до вікових можливостей дітей на основі компетентнісного підходу, тобто спрямованості навчально-виховного процесу на досягнення соціально закріпленого результату, що зумовлює необхідність чіткого визначення засвоєння дитиною змісту освітніх ліній, орієнтує педагогів на цілісний та загальний розвиток дитини. Практична реалізація Базового компонента висуває проблему підвищення якості освіти при організації освітнього процесу через урізноманітнення форм навчально-виховного впливу.

Для результативного, технологічного та кваліфікованого втілення інновацій у практику роботи дошкільних закладів необхідно, щоб змістовий, психологічний, методичний та навчально-виховний аспекти були чітко зорієнтовані на розвиток конкретної особистості, що здійснює діяльність у розвиваючому, збагаченому середовищі [7].

Інноваційна діяльність сучасного педагога – необхідна частина освітнього процесу. Впровадження інновацій нині розуміємо як необхідність вихователів підлаштовувати свою діяльність під умови, що змінюються, і використовувати нестандартні прийоми в освітніх процесах. Робота педагога не повинна обмежуватися рамками виключно старих та перевірених методів, потребує різноманітності, особливо в нових реаліях сьогодення, коли всі ланки освіти вимушені працювати в дистанційних умовах.

У сучасному розумінні інновація – це «прояв нових форм або елементів чогось, а також форма, що знову утворилася, елемент». Синонімом інновації є поняття «нововведення».

Інноваційна діяльність вихователя полягає у тому, щоб розпочати освоєння нововведень розвиваючого характеру, впроваджувати нові форми, методи, методики, засоби, технології, програми в освітній процес. Застосовувати та вивчати на практиці, використовувати свій особистий досвід та знання.

Під метою використання інновацій ми розуміємо необхідність створення особистісно-орієнтованого освітнього середовища в сучасному ЗДО, що дозволяє формувати умови для повноцінного фізичного, духовного психоемоційного здоров'я, міжособистісної, групової розвиваючої взаємодії дітей, батьків, педагогів та фахівців.

Завдання педагогічних інновацій поєднують: виховання соціально-особистісних якостей дітей дошкільного віку, які вміють мислити неординарно та творчо; розвиток ініціативності, допитливості, довірливості, здатність до творчого самовираження, стимулювання комунікативної, пізнавальної, ігрової та ін. активності дітей у різних видах їхньої діяльності; розвиток умінь дітей застосовувати сучасні інноваційні технології, спрямовані на успішну соціалізацію особистості у суспільстві та підвищення рівня інтелектуального мислення та креативної уяви [1].

Слід зазначити, що будь-яка технологія об'єднує засоби, що мотивують, активізують, формують діяльність дітей. У деяких технологіях ці засоби складають основну ідею та основу ефективності очікуваних результатів.

Власне до таких технологій можна віднести ігрові технології. Гра – є провідною діяльністю всього дошкільного віку. Розвиваючий потенціал гри закладено у самій її природі. Педагогічна цінність гри у тому, що вона стає найсильнішим мотиваційним чинником, дитина керується особистісними установками і мотивами [3].

Ігрові технології, які активно використовуються педагогами у роботі, це ігри за методикою М. Монтесорі. Метод М. Монтесорі заснований на спостереженні, за дитиною в природних умовах і прийнятті її такою, якою вона є. Основний принцип Монтесорі-педагогіки – спонукати дитину до самовиховання, до самонавчання, до саморозвитку. Девіз методу: «Допоможи

мені це зробити самому». Сама М. Монтесорі називала свою педагогічну систему розвитку дитини на дидактично підготовленому середовищі. Для того, щоб малюк навчався, створював себе, його не треба карати чи заохочувати, потрібно лише вчасно створити йому необхідні умови [3].

М. Монтесорі вважала, що навчати – це означає:

1. створювати розвиваюче середовище;
2. разом із дітьми дотримуватися кількох точних та простих правил;
3. не втручатися у процес без необхідності чи прохання, лише спостерігати за дітьми [3].

Тобто, дорослий встановлює порядок, а дитина розвивається в рамках цього порядку, але лише у своєму власному ритмі та темпі відповідно до своїх індивідуальних потреб.

Разом з тим, педагоги-практики розробляють авторські технології, які поєднують у собі різні варіанти елементів апробованих технологій. Як правило, всі вони зорієнтовані на реалізацію змісту і досягнення мети дошкільної освіти.

Відтак, Н. Гавриш акцентує увагу на використанні коректурних таблиць у розвитку дошкільників. Коректурні таблиці – це інформаційно-ігрове поле з різною кількістю клітинок (від 9 до 25), заповнених предметними картинками (цифрами або буквами; цифрами і буквами; символами чи знаками, геометричними фігурами).

Мета роботи з коректурними таблицями: допомогти дітям усвідомити системність, цілісність реально мінливого світу, підвести до елементарного розуміння загальних законів буття, про взаємозв'язок усього суттєвого; максимально реалізувати пізнавальну активність дітей під час дослідницької роботи та сприяти формуванню активності, ініціативності, креативності, самостійності [4].

Досить цікавими в роботі з дітьми є використання ігор розвивально-предметного змісту під назвою «Соти». «Соти» можна використовувати в роботі з дітьми віком від 3 років, для індивідуальної чи колективної гри. Слід відмітити, що це багатофункціональна, варіативна дидактична та ігрова система. Дану ігрову систему можна використовувати як в домашніх умовах, так і ЗДО, з метою для конструювання, трансформування, експериментування в області дитячого дизайну, для створення геометричних фігур, для гри в доміно.

Відмітимо, що така гра формує у дітей дошкільного віку логічне, творче, асоціативне мислення, сенсомоторні координації; допомагає розвивати фантазію, уяву, окомір, творчий початок, індивідуальність, вміння працювати у колективі; сприяє формуванню таких якостей як акуратність, зосередженість, усидливість, терпіння, осмисленому сприйняттю зовнішнього світу, орієнтації на площині та у просторі, розвитку почуття композиції, пропорції, симетрії, форми та краси; формування конструктивної діяльності, у процесі якої відбувається інтелектуальний розвиток дітей.

Під час будь-якої роботи з дітьми дошкільного віку доречними будуть прийоми «авансування», «створення ситуації успіху», метод «стимулювання», метод «долання перешкод», проблемне спілкування (використання вправ розвивального характеру, знаходження самостійних шляхів вирішення), метод схвалення та похвали.

Так, наприклад, у процесі конструювання педагоги використовують метод проблемного спілкування з дітьми. Вони підтримують активний діалог, використовуючи відкриті запитання, що потребують відповіді у довільній формі та не містять у собі натяку на правильну відповідь, і навідні запитання: «Як ти вважаєш, якщо...», «Якщо зробити ось так, що буде?», «Як потрібно перевернути (поставити) цю деталь, щоб отримати таку фігуру, як на малюнку?», «Що потрібно доробити?», «Що змінилося?» тощо. Отримавши відповідь, педагог просить дитину обґрунтувати її [6, С. 15].

У своїй практичній діяльності вихователі можуть використовувати ігри з картками за методикою Макото Шічіда, спрямовані на розвиток пам'яті, логічного та просторового мислення, уваги, уяви, візуального уявлення про літери та цифри. Ця методика допомагає і у підготовці дітей до школи.

Методика М. Шічіди на відміну від методик раннього розвитку за Г. Доманом, М. Монтесорі та ін., нині маловідома у нас, проте широко розповсюджена по всьому світу. В Японії, Таїланді, Сінгапурі, США діє близько 460 розвиваючих дитячих центрів, що користуються великим попитом.

Макото Шічіда (Makoto Shichida, 1929-2009) – японський професор, володар докторського ступеня в галузі освіти, член Міжнародної Академії освіти, радник Японської асоціації з математики. За вагомий внесок у вивчення головного мозку і його можливостей Макото Шічіда був удостоєний в 1997 р. вищої Почесною премії Всесвітнього наукової ради, а в 1998 – Всесвітньої премії миру.

На думку Макото Шічіди, діти від народження геніальні і володіють унікальними здібностями, тому завдання батьків – не дати малюкові «розгубити» дані від природи таланти. Як і багато інших фахівців в області раннього розвитку, Шічіда вважає, що всі новонароджені мають однаково високий потенціал. Однак на відміну, наприклад, від Домана, Макото Шічіда стверджує, що батькам не варто захоплюватися академічним навчанням крихти. Головне – забезпечити дитині такі умови, щоб його мозок в них максимально розвивався.

Науковець стверджував, що сучасна дошкільна освіта направлена на розвиток лівої півкулі мозку, що відповідає за логіку та аналітичне мислення. Правій півкулі, яка пов'язана з несвідомим, інтуїтивним, практично не приділяється уваги.

Японський професор стверджував про «високої ємності пам'яті» правої півкулі, яка швидко обробляє і накопичує інформацію, що надходить у вигляді

зображень. На відміну від лівої півкулі, що представляє собою щось типу оперативної пам'яті (швидко «скидає» непотрібне), права, за аналогією, є таким собі необмеженим за обсягом жорстким диском, інформація на якому зберігається назавжди у вигляді зорових образів. Ліва півкуля розвивається завдяки повільному навчання, з багаторазовими повторами. Для нормального функціонування мозку людини, зрозуміло, необхідні обидві півкулі. Вони працюють синхронно: права зберігає величезну кількість інформації, а ліва в потрібні моменти витягує, обробляє і використовує її.

За переконанням М. Шічіда, у дітей до 3 років саме права півкуля домінує (у них не розвинене аналітичне мислення і логіка), і в силах батьків створити навколо дитини середовище, яке стимулюватиме правоопівкульний розвиток, що є основою майбутніх здібностей.

Система Макото Шічіда базується на таких основних принципах:

- діти геніальні з народження;
- любов батьків до дитини – це основа навчання;
- в процесі розвитку важливо задіяти всі органи чуття малюка (зір, слух, нюх, смак, дотик);
- в ранньому віці необхідно приділяти максимальну увагу розвитку правої півкулі мозку, яка домінує у дітей до 3 років;
- успіх занять залежить від їх систематичності і послідовності.

Розвиток по М. Шічіде направлено саме на розвиток таких можливостей правої півкулі: фотографічної пам'яті, математичних здібностей, високої швидкості обробки інформації, візуалізації, здібностей до вивчення іноземних мов, музичних здібностей, інтуїції, екстрасенсорного сприйняття. Діти, яких розвивають за даною методикою, вчаться використовувати праву півкулю усвідомлено, а не на несвідомому рівні, як це робить більшість дорослих людей.

Методи розвитку М. Шічіди є: створення теплої, доброзичливої атмосфери під час занять. Заняття з дітьми мають проводитися в маленьких групах – не більше 6 чоловік, причому з обов'язковою присутністю одного з батьків кожної дитини. Відчуття зв'язку з мамою або татом допомагає малюкам відчувати свою захищеність, робить їх більш впевненими, стимулює мозкову активність. Методика М. Шічіда підкреслює важливість гармонійних і люблячих відносин з дітьми щодо їх розумового розвитку. Заняття повинні проходити в обстановці розслабленості, а не тиску, тому час для них потрібно підбирати з тим розрахунком, щоб у дитини було гарний настрій.

Важливо, щоб дитина була в гарному настрої та не була перезбудженою. Перед початком виконання вправ рекомендується дати дитині послухати музику з альфа-хвилями (вібрації, на яких засновані інтуїція, телепатія та ясновидіння. Альфа-хвилі випускає мозок в моменти розслаблення і медитації яка активує роботу мозку). Діти, на відміну від дорослих, вміють зчитувати

альфа-сигнали, і цю здатність необхідно розвивати. Також практикуються дихальні вправи перед виконанням основних завдань.

Динамічність і різноманітність форм занять з дитиною. Всі завдання повинні бути цікавими для дитини. В ідеалі кожен вправу по методу М. Шічіди виконується за 1-2 хв (5 хв). Якщо процес затягується, дитині потрібно допомогти і в подальшому використовувати більш прості завдання.

На заняттях за методикою М. Шічіди використовуються наступні ігри та вправи:

- ігри на розвиток уяви (уявити себе кимось іншим, скласти історію);
- вправи на розвиток функції ESP (ясновидіння, телепатія, психометрія, передбачення);
- демонстрація флеш-карток для розвитку фотопам'яті;
- ігри з картками (розвивають пам'ять, фантазію);
- ігри з танграмом, пазлами, конструкторами (розвивають уяву, творчі здібності);
- математика (розпізнавання кількості точок на картках, знайомство з цифрами);
- музика і фізичні вправи;
- творчі завдання (ліплення, малювання);
- читання книг.

Поради Макото Шічіда про те, як виявляти любов до дитини:

Міцні 8-секундні обійми. Після того, як малюк виконав ваше прохання або завдання, похваліть його: «Спасибі тобі велике, ти мені так допоміг (так порадував мене)! Я дуже сильно тебе люблю!» і міцно обійміть. За 8 секунд обіймів ваша любов дійде до серця дитини, на думку М. Шічіда. Цей спосіб допомагає справлятися з капризами і поганою поведінкою. Похвала робить малюка більш впевненим у собі, мотивує на хороші вчинки.

Уважно слухайте дитину. Багато мам намагаються більше говорити з дитиною, але важливо не тільки говорити самим, а й слухати малюка. Односторонні розмови, змушують дитину замкнутися та відчувати себе нелюбленим. Тому батькам неодмінно треба вчитися слухати і чути. Добре в розмові з дітьми діє практика «методу відлуння», при якому дорослий грає пасивну роль, повторюючи, як відлуння, слова дитини, аналізуючи їх і ставлячи питання.

Метод 5-хвилинного настрою. Цей метод використовується, коли є необхідність корекції будь-яких порушень поведінки малюка – смоктання пальця, розкидання іграшок, небажання йти в дитячий садок, істерики та ін. Через 5 хвилин після засипання, коли свідомість дитини вже спить, підсвідомість продовжує не спати і реагувати на інформацію, що надходить ззовні. У цей час можна ефективно впливати безпосередньо на підсвідомість малюка, пошепки розповідаючи йому про те, яким стане його поведінка.

М. Шічіда радить батькам вірити в дитину і його потенціал, не вимагати від нього неможливого, не порівнювати з іншими дітьми, як можна частіше хвалити і рідше – вказувати на недоліки. Навчальні успіхи дитини не повинні бути для батьків головною цінністю [8].

Лепбук ще одна інноваційна форма роботи з дітьми. Лепбук – це саморобна інтерактивна папка з кишеньками, вкладками, віконцями, які діти можуть пересувати, відкривати, складати, вивчати та доповнювати самостійно. У лепбук збирається матеріал за певною темою і діти в ігровій формі отримують непомітно нові знання.

Лепбук – це наочно-практичний метод навчання, певний етап самостійної чи спільної дослідницької, пізнавальної діяльності дітей, яку діти роблять під час вивчення певної теми.

Для різноманітності та мотивації дітей використовую у роботі гри, зроблені своїми руками це розумні куби, розвиваючі книги, ігри з прищипками, різні види театрів та ін.

Бізіборд – дошка, що розвиває. Саме таку дошку вигадала М. Монтесорі. Бізіборд призначений для формування умінь та навичок відкривання та закривання різних замків та засувок. Багаторазово відкриваючи і закриваючи замочки, дитина щоразу відчуває радість, коли йому вдається впоратися з механізмом. Робота з модулем удосконалює зорово-моторну координацію, формує причинно-наслідкові зв'язки, нормалізує емоційно-вольову сферу дитини.

Танграм – це найпопулярніша гра із серії про геометричних конструкторів, стародавня китайська головоломка, що складається з семи плоских фігур, які складають певним чином для отримання іншої, складнішої, фігури (зображує людину, тварину, предмет домашнього побуту, тощо). Фігура, яку необхідно отримати, зазвичай задається у вигляді силуету або зовнішнього контуру. При вирішенні головоломки потрібно дотримуватися двох умов: необхідно використовувати всі сім фігур танграма та фігури не повинні перекриватися між собою.

Метою танграма є навчити дітей складати з геометричних фігур постатей тварин, птахів, людей, архітектурні будівлі, транспорт.

Завдання танграма це, будувати найпростіші фігури: квадрат, трикутник, прямокутник за заданими параметрами. Розвиток пізнавального інтересу дрібної моторики, пам'ті, уваги, наочно-образного мислення. Виховання акуратності, ввічливості в індивідуальній та спільній діяльності.

Танграм часто називають «головолошкою з картону». Це одна з нескладних головоломок, яка під силу дитині дошкільного віку.

«Марблс» – це один з нетрадиційних прийомів навчання, цікавий для дітей. До цього універсального посібника відносяться набори скляних каменів різного кольору, форми, з різноманітними завданнями з ними.

Застосування камінчиків «Марблс» багатогранне: розвиток тактильних відчуттів; розвиток дрібної моторики та координації рук. Діти із задоволенням граються з камінчиками та викладають малюнки.

При використанні кульок «Марблс» у дітей збагачується мова, розвивається увага і мислення, і творча уява.

Серед широко використовуваних у практиці використання ігрових технологій у роботі з дітьми дошкільного віку можна виділити квест-технологію, яка використовується педагогами в сучасних ЗДО.

Квест (англ. quest), або пригодницька гра – один з основних жанрів комп'ютерних ігор, що є інтерактивною історією з головним героєм, керованим гравцем.

Найважливішими елементами гри в жанрі квесту є власне оповідання та обстеження світу, а ключову роль в ігровому процесі грають вирішення головоломок та завдань, які вимагають від гравця розумових зусиль.

Квест – це ігри, у яких гравцеві необхідно шукати різні предмети, знаходити їм застосування, розмовляти з різними персонажами у грі, вирішувати головоломки тощо. Таку гру можна проводити як у приміщенні, чи групі приміщень (переміщуючись із групи до музичного чи спортивного залу та в інші приміщення дитячого садка), так і на вулиці.

Квест – це командна гра. Ідея гри проста – команди, переміщуючись по точках, виконують різні завдання. Але особливість такої організації ігрової діяльності полягає в тому, що, виконавши одне завдання, діти отримують підказку до виконання наступного, що є ефективним засобом підвищення рухової активності та мотиваційної готовності до пізнання та дослідження.

Квест-технології застосовують на вирішення завдань пізнавального, фізичного, соціально-комунікативного розвитку дітей.

На сучасному етапі, ДНЗ поставлені перед вирішенням абсолютно нових завдань відповідно до вимог нового Базового компоненту дошкільної освіти, а саме: необхідно не просто проводити цикл занять, а організувати єдиний інтегративний процес взаємодії дорослого та дитини, в якому будуть гармонійно об'єднані різні освітні галузі для цілісного сприйняття навколишнього світу.

Проте нині заслуговують на увагу комп'ютерні технології та інтернет-ресурси, які останні роки послуговують педагогам, у зв'язку з умовами дистанційної освіти, яка виникла через пандемію коронавірусної інфекції та воєнний стан в країні.

Серед інформаційно-комунікаційного, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання освітнього закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу в синхронному та асинхронному режимах: чат, відео конференція, блог, соціальні спільноти.

Чат – спілкування користувачів мережі в режимі реального часу, засіб оперативного спілкування людей через Інтернет. Можна зазначити, що є кілька різновидів чатів: текстовий, голосовий, аудіовідеочат. Відеоконференція – це конференція реального часу в on-line режимі. Вона проводиться у визначений день і в призначений час. Для якісного проведення відеоконференції, як і телеконференції, необхідна її чітка підготовка: створення програм (цим займається мережевий викладач), своєчасна інформація на сайті та розсилка за списком (виконує педагогкуратор). Відеоконференція – один із сучасних способів зв'язку, що дозволяє проводити заняття у «віддалених групах», коли діти й педагог знаходяться на відстані.

Блог – це форма спілкування, яка нагадує форум, де право на публікацію належить одній особі чи групі людей.

Соціальні спільноти, наприклад, Facebook можна використовувати для отримання завдань дітьми, проведення консультацій для батьків, взаємообміну довідковою інформацією, розміщення навчальних відео-занять та ін. Соціальні мережі та Viber дозволяють створювати закриті групи, чати, обговорення тем, завдань, проблем, інформації.

Наголосимо, що найбільшими освітніми платформами для дошкільників є www.learning.ua/, Вчи.юа, дитячий портал «Пустунчик» – <https://pustunchik.ua/>, Канал «Освіта дитини ХХІ століття».

Для організації дистанційної організації освітнього процесу можна також використовувати наступні веб-технології та програмні засоби: Веб-додаток Edmodo – освітній сайт, який являє собою усічену соціальну мережу за типом Facebook, яка дозволяє спілкуватися педагогам та батькам і дітям, об'єднавшись навколо освітнього процесу. Платформа LearningApps.org – онлайн-сервіс, який дозволяє створювати інтерактивні вправи. Він є конструктором для розробки різноманітних завдань з різних предметних галузей для використання на заняттях. Крім того, Learningapps.org надає можливість педагогу створити набір групи у власному акаунті, ввести дані про дітей (батьків), їх профілі, задати пароль для входу та викладати вправи для виконання [2].

Варто зазначити, що за період дистанційного формату освіти, педагогами розроблено та впроваджено в освітній процес такі різноманітні інтернет-ресурси: картотека рухливих ігор для дошкільників, сайти для батьків, дітей та дитячих психологів, відео-заняття з усіх розділів програм розвитку дошкільників, енергійні ігри та розваги, педагогічні ігри, захоплюючі навчальні програми («Розумники»), українські абетки, казки, читанки, скоромовки, загадки, прислів'я («Весела абетка»), сайт дитячих ігор, лічилок, загадок, віршів, казок, аудіо та відео матеріалів, а також тут можна знайти поради до різноманітних саморобок, розмальовки («Левко»), сайт для дітей та батьків: розвиваючі ігри, творчість («Малюк»), матеріали для раннього розвитку дітей,

музичні альбоми дитячих гуртів та виконавців, «мінуси», ноти, музичні сценарії до дитячих свят та ранків, матеріали для розвитку творчих здібностей, кліпи з мультиків (пісеньки), казки від сучасних авторів, загадки та віршики на будь-які теми («Нашим діткам»), збірка презентацій: колір, форма, їжа, живий та неживий світ, людина, країни («900 презентацій для дошкільників») та ін. [5].

Висновки. Отже, компетентний педагог має бути готовим до викликів сьогодення, уміти працювати в найрізноманітніших умовах ринку праці, як в традиційних, так і в технологічних. Нинішня робота з дітьми вимагає від педагога наповнення інноваційним, необхідними для того, щоб швидко адаптуватися до реалій, пам'ятаючи про те, що педагог має не лише повідомляти інформацію, а й збуджувати уяву дітей, задовольняти прагнення кожної дитини відчувати невимовну радість від творчості й пізнання нового.

Література:

1. Біла К. Ю. Інноваційна діяльність в ДНЗ: Методичний посібник. Київ: Академвидав, 2005. 96 с.
2. Використання онлайн ресурсів при організації дистанційного навчання під час карантину в закладах освіти. URL: <http://ssh25.sumy.ua/wp-content/uploads/2020/03/> (Дата звернення 16.06.2022 р.).
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав, 2004. 218 с.
4. Клименок М. В., Корнієнко І.С., Пеньковець А.А., Чугай Ю. О., Кошель А. П. Використання інноваційних технологій в освітньо-виховному процесі в ЗДО. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/> (Дата звернення 15.06.2022 р.).
5. Корисні Інтернет-ресурси для дошкільнят, їх батьків, вихователів. URL: <http://nvk34.sadok.zt.ua/korysni-internetresursy-dlya-doshkilnyat-yih-batkiv-vyhovateliv/> (Дата звернення 10.06.2022 р.).
6. Маричева О.Б. «STREAM-освіта в дошкільному закладі. Система роботи з формування у дітей інженерного мислення». Навчально-методичний посібник. Вінниця: ММК, 2017. 47 с.
7. Харченко А. Психолого-педагогічні інноваційні технології в реалізації базового компонента дошкільної освіти. *Нова педагогічна думка*. 2013. № 3. С. 135–137.
8. Японські методики раннього розвитку. Раніше розвиток і навчання дитини. URL: <https://batut-emotions.ru/uk/s-yubileem/yaponskie-metodiki-rannego-razvitiya-ranee-razvitie-i.html> (Дата звернення 10.06.2022 р.).

References:

1. Bila, K. (2005). Yu. Innovatsiina diialnist v DNZ: Metodychnyi posibnyk. [Innovative activity in secondary schools]. Kyiv: Akademvydav, p. 96. [in Ukrainian].
2. Vykorystannia onlain resursiv pry orhanizatsii dystantsiinoho navchannia pid chas karantynu v zakladakh osvity [Use of online resources in the organization of distance learning during quarantine in educational institutions]. URL: <http://ssh25.sumy.ua/wp-content/uploads/2020/03/> (Data zvernennia 16.06.2022 r.). [in Ukrainian].
3. Dychkivska, I. M. (2004). Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii [innovative pedagogical technologies]. Kyiv: Akademvydav, p. 218. [in Ukrainian].
4. Klymenok M. V., Korniienko I.S., Penkovets A.A., Chuhai Yu. O., Koshel A. P. Vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii v osvitno-vykhovnomu protsesi v ZDO [The use of

innovative technologies in the educational process in ZDO]. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/> (Data zvernennia 15.06.2022 r.). [in Ukrainian].

5. Korysni Internet-resursy dlia doshkilniat, yikh batkiv, vykhovateliv. [Useful Internet resources for preschoolers, their parents, educators]. URL: <http://nvk34.sadok.zt.ua/korysni-internetresursy-dlya-doshkilnyat-yih-batkiv-vyhovateliv/> (Data zvernennia 10.06.2022 r.). [in Ukrainian].

6. Marycheva, O.B.(2017). «STREAM-osvita v doshkilnomu zakladi. Systema roboty z formuvannia u ditei inzhenerneho myslennia». [«STREAM-education in preschool. The system of work on the formation of children's engineering thinking»]. Navchalno-metodychnyi posibnyk. Vinnytsia: MMK, p. 47. [in Ukrainian].

7. Kharchenko, A. (2013). Psykholoho-pedahohichni innovatsiini tekhnolohii v realizatsii bazovoho komponenta doshkilnoi osvity. [Psychological and pedagogical innovative technologies in the implementation of the basic component of preschool education]. *Nova pedahohichna dumka*. № 3. pp. 135–137. [in Ukrainian].

8. Yaponski metodyky rannoho rozvytku. Ranishe rozvytok i navchannia dytyny. [Japanese methods of early development. Earlier child development and learning]. URL: <https://batut-emotions.ru/uk/s-yubileem/yaponskie-metodiki-rannego-razvitiya-ranee-razvitie-i.html> (Data zvernennia 10.06.2022 r.). [in Ukrainian].